

Muslimen vid Matbordet

Vett & Etikett för Muslimen vid Måltiden

Etikett innan man äter

1.

Att tvätta händerna innan man äter. Händerna skall vara tvättade innan man äter så att de är rena när man äter med dem. Och även för att man inte ska bli skadad eller sjuk p.g.a. någon smuts från dem.

2.

En del av etikettsreglerna av att äta är att fråga om maten, om du är gäst och inte vet vad det är [d.v.s. vilket typ av mat det är] och du är osäker på vad det är som blivit serverat till dig. Sändebudet [må Allåhs frid och välsignelse] brukade inte äta maten tills någon hade berättat det för honom eller sagt vad maten kallas, så att han skulle veta vad det var.

al-Bukhari återberättade från Khalid ibn al-Waleed att han och Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] gick hem till Maymoonah, som var Khalids och Ibn 'Abbas moster, och såg att hon hade några rostade ödlor som hennes syster Hafeedah bint al-Harith hämtat från Najd.

Hon erbjöd ödlan till Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] men han brukade sällan sträcka fram handen till mat tills han fått veta vad det var. Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] sträckte fram sin hand, då sade en av kvinnorna som var närvarande, "Säg till Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] att det som serverats till honom är ödla." Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] drog tillbaka sin hand från ödlan och Khalid ibn al-Waleed frågade, "Är ödla haram, O Allåhs Sändebud?" Han sade, "Nej, men den finns inte i mitt folks land och jag känner att jag inte skulle gilla det." Khalid sade, då tuggade jag och åt den och Allåhs Sändebud tittade på mig.[Återberättad av al-Bukhari 5391 och Muslim 1946]

Ibn al-Teen sade,

Han brukade fråga, för att Araberna brukade äta allting därför att mat var svårt att få tag i hos dem. Profeten [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] må inte ha gillat vissa saker och det var därför han frågade. Det kan förstås så, att han brukade fråga eftersom vissa djur var förbjudna i sharee'ah och vissa var tillåtna, men de [Araberna] ansåg inget som förbjudet och de kan ha serverat honom något grillat eller kokt kött som man inte kunnat urskilja från en annan sort förutom genom att fråga.

Fath al-Bari 9/534

3.

Skynda sig att äta maten som serveras av värden. En del av att hedra sin gäst är att snabbt erbjuda honom någonting och en del av att hedra sina värd är att gästen accepterar värdens mat och äter det. Om värden ser att gästen inte äter så kanske han tänker illa om honom. Så gästen måste lugna sin värd genom att börja äta sin mat direkt, därför att det kommer att lugna honom.

4.

Nämna Allåhs namn innan man äter. Det är obligatoriskt att nämna Allåhs namn innan man äter. Vad som menas med det är att säga "Bismillâh [i Allåhs namn]" när man börjar äta. Det är återberättat från Umm Kalthoom från 'Aa'isha [må Allåh vara nöjd med henne] att Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] sade, "När någon av er äter, låt honom nämna Allåhs namn. Om han glömmer att nämna Allåhs namn i början låt honom då säga "Bismillâhi awwalahu wa akhirahu [i Allåhs namn, i början och i slutet].""[Återberättad av at-Tirmidhi 1858, Abu Dawod 3767, Ibn Majah 3264. Klassad som saheeh av al-Albani i Saheeh Sunan Abi Dawood, 3202]

Och 'Omar ibn Abi Salamah sade,

Jag var en ung pojke under Allåhs Sändebuds [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] tillsyn och mina händer brukade vandra över hela fatet [med mat]. Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] sade till mig, "O unge pojke, säg Bismillâh, ät med din högra hand och ät från det som ligger rakt framför dig."[Återberättad av al-Bukhari 3576, Muslim 2022]

Etikett när man äter

1.

Att äta med höger hand. Det är obligatoriskt för Muslimen att äta med sin högra hand; han ska inte äta med sin vänstra hand. Det är återberättat från Ibn 'Omar [må Allâh vara nöjd med honom] att Profeten [må Allâhs frid och välsignelse vara över honom] sade,

”Ingen bland er skall äta med sin vänstra hand, eller dricka med den, därför att Shaytan äter med sin vänstra hand och dricker med den.”
[Återberättad av Muslim 2020]

Detta gäller så länge som det inte finns någon ursäkt; om en person har en ursäkt för att inte äta och dricka med sin högra hand, så som sjukdom eller skada o.s.v., då är det inget fel med att han äter med sin vänstra hand.

Denna hadeeth visar på att en person bör undvika att göra handlingar som liknar Shaytans handlingar.

2.

Att äta från det som finns direkt framför en. Det är Sunnah för en person att äta maten som finns direkt framför honom och inte sträcka sig för att ta mat som ligger direkt framför andra eller från mitten av tallriken därför att Profeten [må Allâhs frid och välsignelser vara över honom] sade till 'Omar ibn Abi Salamah,

”O unge pojke, säg Bismillâh, ät med din högra hand och ät från det som finns direkt framför dig.” [Återberättad av al-Bukhari 3576, Muslim 2022]

Det är dåligt uppförande och väldigt otrevligt av en person att äta från sina vänners sida. Hans vän kan uppfatta detta som motbjudande, speciellt om maten är sopplik. Det är p.g.a. att Ibn 'Abbas återberättade att Profeten [må Allâhs frid och välsignelse vara över honom] sade,

”Välsignelsen nedstiger i mitten av maten så ät från kanterna och ät inte från mitten.” [Återberättad av at-Tirmidhi 1805, Ibn Majah 3277. Klassad som saheeh av al-Albani i Saheeh al-Jami' 829]

Men om maten är exempelvis dadlar eller liknande den typen, återberättade [de lärda] att det är tillåtet att äta från alla delar av fatet.

3.

Tvätta händerna efter man ätit. Sunnahn kan uppnås genom att endast tvätta med vatten. Ibn Raslan sade,

”Men det är bättre att tvätta händerna med pottaska eller tvål eller någonting liknande.” Se Tuhfat al-Ahwadhi 5/485

Så att tvätta händerna är mustahabb, både före och efter man äter, även om man har wudoo’.

4.

Rensa munnen efter man ätit. Det är mustahabb att rensa munnen efter man ätit därför att Basheer ibn Yassar återberättade att Suwayd ibn al-Nu’man sade till honom att de var med Profeten [må Allâhs frid och välsignelse vara över honom] i al-Sahba’ – vilket är en bit från Khaybar – och tiden för bön började.

Han bad om mat men han fann ingenting förutom lite saweeq [kornröra]. Så han åt lite och vi åt med honom. Sedan bad han om vatten och rensade sin mun och sedan bad han och vi och han gjorde inte wudoo’.
[Återberättad av al-Bukhari 5390]

5.

Att göra du’a [åkallelse] för sin värd. Anas återberättade att Profeten [må Allâhs frid och välsignelse vara över honom] gick till Sa’d ibn ’Ubadah som gav honom lite bröd och olja, och han åt. Sedan sade Profeten [må Allâhs frid och välsignelse vara över honom],

”Må fastande människor bryta sin fasta med dig, må de rättfärdiga äta din mat och må änglarna sända välsignelser över dig.” [Återberättad av Abu Dawood 3854, klassad som saheh av al-Albani i Saheeh Sunan Abi Dawood 3263]

6.

Äta med tre fingrar. Sunnahn är att äta med tre fingrar; att äta med fler än tre fingrar är ett tecken på girighet och dåligt uppförande, därför att det finns inget behov av att äta med fler än tre för att samla ihop en munsbit. Om det är nödvändigt att använda fler än tre, därför att maten är lätt och inte kan samlas i tre fingrar, då kan han använda en fjärde eller femte.

Se Fath al-Bari 9/578.

Detta gäller en person som äter med sin hand. Men det är inget fel med att använda en sked o.s.v.

7.

Äta en matbit som hamnat på golvet. Om en bit mat faller ner på golvet då ska man ta bort smutsen som kommit på den och äta den; han ska inte lämna den till Shaytan, därför han vet inte vart välsignelsen finns i maten; välsignelsen kan finnas i biten som föll och om man lämnar matbiten så missar man också välsignelsen i maten. Anas ibn Malik återberättade att när Allåhs Sändebud [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] åt brukade han slicka sina tre fingrar. Anas sade, "Och han sade:

"Om någon av er tappar en matbit, om det finns smuts på den så ta bort det [smutsen] och ät matbiten och lämna den inte till Shaytan." Och han befallde oss att rensa tallriken och sade, "Därför att ni vet inte vart välsignelsen finns i den." [Återberättad av Muslim 2034]

8.

Inte sitta tillbakalutad medans man äter. Därför att Profeten [må Allåhs frid och välsignelse vara över honom] sade,

"Jag äter inte medans jag lutar mig tillbaka." [Återberättad av al-Bukhari 5399].

De lärda har olika åsikter gällandes vad tillbakalutande betyder. Ibn Hajar sade: De lärde hade olika åsikter gällande vad tillbakalutande betydde.

Det sades att det betyder att vara för bekväm att sitta upp och äta, oavsett hur man sitter; eller att det betyder att luta sig åt sidan; eller att vila med sin vänstra arm på golvet... Ibn 'Adiyy återberättade med en da'eef [svag] isnad att Profeten [må Allåh frid och välsignelse vara över honom] tillrättavisade en man som vilade på sin vänstra arm medans han åt. Malik sade, detta är ett slags tillbakalutande. Jag säger, att detta tyder på att Malik ansåg att allting som kan kategoriseras som tillbakalutande är makrooh och han nämnde inte någon specifik typ av detta.

Fath al-Bari 9/541.

9.

Att inte spotta eller snyta sig när man äter, om det inte är nödvändigt.

10.

Etikettsreglerna när man äter inkluderar även: att äta i grupp; att inte prata om saker som är haram medans man äter; äta tillsammans med sin fru och sina barn; att inte hålla en särskild mat till sig själv om det inte finns ett skäl till det, exempelvis medicinska skäl - utan man bör erbjuda den bästa maten till andra först, så som köttbitar och mjukt eller gott bröd.

Om gästen är klar och slutar äta ska hans värd säga, "Ät!" och upprepa det så länge som han tror att gästen inte är mätt men han bör inte upprepa detta fler än tre gånger. Man ska rensa mellan sina tänder och inte svälja några matbitar som kommer ut mellan tänderna.

Källa: Islam Q&A